

Algemene Informatie

Op deze informatiekaart lees je de bijzondere (regionale) aandachtspunten voor de randvoorwaardelijke processen en crisisteam bij een incident waarbij sprake is van extreem geweld, al dan niet met een terroristisch motief.

Let op: in beginsel is het (vaak) niet duidelijk dat er sprake is van een EGT-incident. Meldingen komen gesegmenteerd binnen bij de meldkamer, waardoor het (meestal) niet gelijk duidelijk is dat er sprake is van extreem geweld of terrorisme. Relevant naslagwerk: Het Landelijk crisisplan Extreem Geweld en Terrorisme [klik hier](#).

Doelen en uitgangspunten op basis van het LCP-EGT

Doelen

- Het redden van mensenlevens en voorkomen van gezondheidsschade.
- Het voorkomen van (directe) vervolgaanslagen en/of slachtoffers.
- Het opsporen en vervolgen van de daders.
- Het voorkomen of beperken van maatschappelijke onrust en beperken van de gevolgen.
- Het bijdragen aan een zo snel mogelijke terugkeer naar genormaliseerde situatie en aan maatschappelijke veerkracht.

Uitgangspunten

- We werken zoveel mogelijk scenario- en informatiegestuurd.
- Aanpak op basis van risicobeheersing en niet risico-uitsluiting.
- Informatie wordt (multi) gedeeld, tenzij vertrouwelijkheid dit belemmert.
- Werken op basis van een acceptabel risico voor hulpverleners. Politie bepaalt wat kan en niet kan.

Melding en alarmering

Bij alle meldingen van extreem geweld is sprake van een directe operationele respons. In het eerste uur, het gouden uur, handelen de hulpdiensten naar eigen professioneel inzicht en protocol.

- Meldkamer/Caco zorgt voor actieve informatie-uitwisseling naar First Responders en Ovd's (eigen veiligheid).
- De politie (Ovd-OC) geeft duiding aan de melding. De CaCo vertaalt dit door naar de aanrijdende eenheden.
- Er wordt een voorlopige richting gegeven aan de zonerings (hot, warm en cold zone) door de politie op de meldkamer. Indien er politie ter plaatse is wordt er afgestemd met de First Responders.

Nb. De meldkamer kan te maken krijgen met een piekdrukke aan telefoonverkeer/ overbelasting van het netwerk.

Afspraken First Responders (Motorkapoverleg)

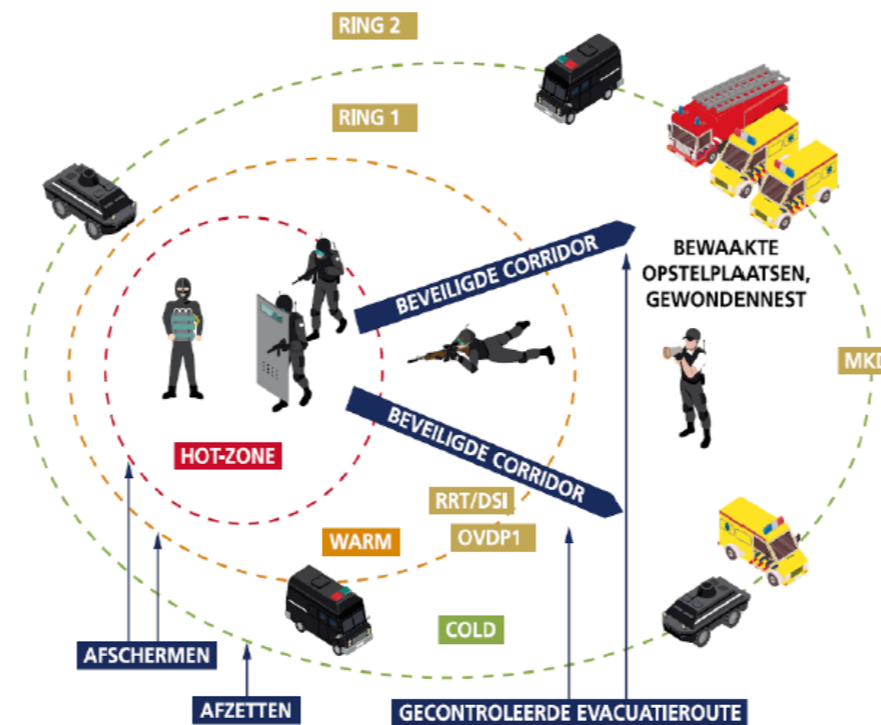
- First Responders dragen (indien aanwezig) uit voorzorg persoonlijke beschermingsmiddelen (vest en helm).
- First Responders bepalen een plek voor MKO en starten het MKO.
- First Responders maken direct afspraken over de zonerings.
- Wanneer de eerste eenheden niet kunnen komen tot een MKO, informeert meldkamer de hulpdiensten over de zonegrenzen en corridors, welke bepaald worden door de politie.
- First Responders blijven in zicht en op spreekafstand bij elkaar, zodat ze ontwikkelingen in de veiligheidssituatie direct kunnen delen. First Responders geven ontwikkelingen ook door aan eigen meldkamer en eenheden.

Zonerings

Bij extreem geweld en terrorisme kan sprake zijn van een dynamische zonerings door het verplaatsen van de dreiging.

Handelingsperspectieven

- Politie bepaalt in eerste instantie de zonerings (hot, warm, cold).
- Leden van het MKO blijven dicht bij elkaar, zodat direct afgestemd en bijgestuurd kan worden.

Hotzone: alleen toegankelijk voor de politie. Indien nodig:
- inzet QRT Brandweer Veiligheidsregio Utrecht.
- CBRN-E Peloton Defensie.

Warmzone: reguliere hulpdiensten treden op wanneer er sprake is van een 'acceptabel risico' en er geen sprake is van een dynamische hot-zone.

Cold-zone: hier kan door alle hulpdiensten op normale wijze hulp verleend worden aan slachtoffers.

Let op: wanneer er sprake is van een dynamische hot-zone, kan ervoor gekozen worden om naast specialistische teams politie, het Quick Reponse Team VR Utrecht in te zetten, en bij een CBRN-E incident het CBRN-E peloton van Defensie.

Inzet Dienst Speciale Interventies

1. Alarmering DSI: Ovd-P of Ovd-OC.

Inzet Quick Reponse Team Brandweer

1. Alarmering QRT: HovD-B via MNN
2. Taken QRT: het QRT kan ingezet worden voor o.a.: levensreddende handelingen, aanleggen tourniquets, verslepen van personen naar de warm/cold-zone, blussen van brand. Houd rekening met aanrijdtijd QRT (minimaal 2 uur).

Inzet CBRN-E Peloton Defensie

1. De Militair Adviseur kan ondersteunen bij de aanvraag en inzet van deze capaciteit.
2. Taken: de EOOD (MAR) en CBRN Responseeenheid van Defensie staat 24/7 paraat en kan het bevoegd gezag in het kader van militaire bijstand ondersteunen met een snelle duiding op basis van voorlopige identificatie en ruiming.

Op- en afschaling

- Geen automatische GRIP-opscaling gekoppeld. Overweeg opscaling bij een verstoring met grote maatschappelijke gevolgen, gevolgen voor de openbare orde of rechtsorde.
- Denk aan een mogelijke vervolgdreiging (richting hulpverleners), schaarste van (rest)capaciteit, slachtoffers uit meerdere gemeenten en/of het treffen van extra maatregelen in het kader van bewaken en beveiligen op meerdere plaatsen in de regio.

Verschijningsvormen (combinatie is mogelijk):

- Vuur- of steekwapens, handgranaten;
- Objecten (voertuigen, vaartuigen, vliegtuigen, drones);
- Explosieven (bomaanslag);
- Chemische, biologische, radioactieve en/of nucleaire, explosieve middelen (CBRN-E);
- Gijzeling of geplande aanhouding.
- Politie schaal de interne organisatie op (SGBO en NSGBO);
- Indien het meerdere regio's treft, stemt OL af met de OL-en van deze regio's. Overweeg een coördinerend ROT;
- Schaal af naar SGBO/driehoek-structuur wanneer fysieke en/of sociale componenten (en maatschappelijke onrust bijvoorbeeld) nog maar een beperkte rol van betekenis spelen.

Leiding en Coördinatie

In het geval van een dreiging en/of incident is de driehoek primair aan zet en is zij onder andere verantwoordelijk voor het wegnemen van dreiging, opsporen van daders en het geven van handelingsperspectief.

Driehoek

- De driehoek heeft contact met het (R)BT (zie BT).
- Bij (het vermoeden van) terrorisme, kan de driehoek een vierhoek worden door aansluiting van de NCTV.
- Bij crisis van meer dan plaatselijke betekenis geldt artikel 39 Wvr. Voorzitter vr, neemt deel aan de driehoek.

MKO

- Er is een doorlopend motorkapoverleg (MKO), ook als het CoPI actief is. Het MKO blijft in stand voor directe aansturing in het veld.

CoPI

- Richt zich op incidentcoördinatie.
- CoPI coördineert ook de logistiek en capaciteit ter plaatse.

ROT

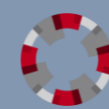
- ROT kan bij meerdere CoPI's een coördinerende functie hebben.
- OL kan naar wens aansluiten bij SGBO.
- De NCTV/NCC kan (via Teams/telefonisch) aansluiten in het ROT.

BT

- Het BT wordt ingelicht door de Driehoek over te treffen maatregelen en/of mogelijke gevolgen, wanneer dit essentieel is voor het uitvoeren van taken.

RBT

- Bij crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of ernstige vrees voor het ontstaan ervan, roept de voorzitter veiligheidsregio een RBT bijeen, dat bestaat uit de burgemeesters van de betrokken gemeenten en de hoofdofficier van justitie.

Informatiemanagement

- We delen informatie (multidisciplinair), tenzij vertrouwelijkheid dit verbiedt.
- LCMS: beperk je tot hoofdlijnen. Voorkom dat informatie is te herleiden naar personen.
- Wanneer de situatie qua informatiegevoeligheid vraagt om het afschermen van LCMS, kan hier situationeel en in overleg van worden afgeweken.
- Omgeving: inventariseer lopende evenementen, demonstraties en/of plekken met veel publiek.
- Social Media kan bijdragen aan een vertekend beeld van de situatie. Houd daar rekening mee.
- Politie en KMar delen gerubriceerde informatie (bijvoorbeeld daderinformatie) via het Politie Crisismanagement Systeem (PCMS). Multi-informatie van het PCMS kan worden gekoppeld in LCMS. Stem dit af met IM-Politie van het SGBO.
- Bij opschaling nationale crisisorganisatie, is het NCC voor het Rijk verantwoordelijk voor de totstandkoming van een (inter)nationaal beeld van de situatie en daarmee het centrale knooppunt op het gebied van de informatievoorziening.

Brandweer

- De reguliere brandweer kan handelen in de cold- en warm-zone wanneer er sprake is van een acceptabel risico.
- In de warm-zone treedt brandweer hoofdzakelijk defensief op. Dit houdt in: (een beperkt aantal) tourniquets aanleggen, personen evacueren en eventuele brandjes blussen.
- Inzet bij CBRN-E incident: volg protocol peloton grootschalige ontsmetting en inzet GOE. Opkomsttijd max. 2 uur.
- Indien er sprake is van een dynamische hot-zone, kan ervoor gekozen worden om naast specialistische teams politie, het Quick Response Team VR Utrecht in te zetten.
 - Alarmering QRT: HovD-B via MNN
 - Taken QRT: het QRT kan ingezet worden voor o.a.: levensreddende handelingen, aanleggen tourniquets, verslepen van personen naar de warm-/cold-zone, blussen van brand. Houd rekening met aanrijdtijd QRT (minimaal 2 uur).

Bevolkingszorg

Acute bevolkingszorg

- Veilig werken: houd rekening met eigen collega's buiten, gemeentelijke gebouwen, etc. Stem inzet af met politie.
- Het opstarten van SIS.

Preparatie nafase

- Regel samen met GHOR PSH voor burgers, ook voor burgers die spontane hulpverlening bieden.
- Houd rekening met stille tochten.
- Stel een nafaseplan op. Zie ook LCP-EGT bladzijde 25 en het Nationaal Handboek Crisisbeheersing.

Politie

Bewaken en beveiligen

- First Responders politie treden op volgens handelingskader extreem geweld.
- Afkondigen Manhunt / TKPD; HOVD-P regionale eenheid geeft kennis aan recherche OvJ (bevoegd gezag OvJ-AP).
- Regionale eenheid politie wordt ondersteund door overige eenheden politie.
- HovD-P recherche kan toestemming geven voor inzet QIT Quick Identification Team, voor het zo snel mogelijk vergaren van identificerende gegevens en data.
- Hot-, warm-, cold-zone (statisch of dynamisch) wordt bepaald door politie op de meldkamer, indien er politie ter plaatse is wordt er afgestemd met First Responders.
- Draag zorg voor bewaken en beveiligen van alle opstel- en verzamelplaatsen, alsmede gewondenverzamelplaatsen, verzorglocaties en opvanglocaties. Geldt ook voor bewaken en beveiligen locatie hulpverlening en CoPI. Stem dit af met de Ovd-OC en CaCo.

GHOR

Acute zorg

Plaats incident: de Ovd-G maakt een inzetplan met daarbij specifieke aandacht voor:

- Veiligheid van geneeskundige functionarissen (in het bijzonder werken in de zonegrenzen warm- en cold-zone, corridors en overnameplaatsen).
- Triage, Treatment (behandelen) en Transport (vervoer) volgens GGB-structuur (in het bijzonder veiligheidssituaties en locaties voor opvang gewonde slachtoffers).
- Patiëntenspreidingsplan (in het bijzonder informatieverstrekking richting zorgketen (ziekenhuizen en huisartsen).
In de zorgketen: vanuit de AC GZ/sectie GHOR:
 - Informatieverstrekking richting de zorgketen over verloop van incident (in het bijzonder veiligheidssituaties slachtoffers en zelfverwijzers);
 - Slachtofferinformatie (slachtofferbeeld en slachtoffergegevens) van het incident (halen en brengen).

Publieke gezondheid

- Plaats incident en in de zorgketen: medisch milieukunde/GAGS: advisering over gevaarlijke stoffen in relatie tot hulpverlening en/of ten behoeve van de volksgezondheid.
- Plaats incident: psychosociale hulpverlening: inzet in de acute en/of nafase.

Communicatie

- De politie is verantwoordelijk voor de pers- en publiekscommunicatie over het incident. De veiligheidsregio en/of gemeenten communiceren over de effecten van het incident. De driehoek bepaalt in beginsel de communicatiestrategie.
- Voor verantwoordelijkheden en uitgangspunten risico- en crisiscommunicatie zie hoofdstuk 5 van het LCP-EGT.
- Maak gebruik van de [Inzetprocedure NL-Alert 3-Noord](#). Daarnaast is er een themakaart crisiscommunicatie extreem geweld (zie opslaglocaties VRD,VRF, VRG en voorbereidende activiteit LCMS).

- Stem de inzet van NL-Alert altijd eerst af met de politie. Een NL-Alert kan namelijk de locatie van schuilende mensen verraden en de dader(s) van informatie voorzien. Zie ook het [Inzet- en beleidskader NL-Alert](#).
- Vermijd verwijzingen naar terrorisme zolang niet zeker is of een incident een aanslag is.

Openbaar Ministerie

- Op lokaal/regionaal niveau maakt het OM deel uit van de driehoek.
- Op nationaal niveau is het OM aangesloten op de nationale crisisorganisatie. Daarnaast heeft zowel de SGBO als de NSGBO een (lokale) afstemmingslijn met het OM.
- Rol OM, strafrechtelijk onderzoek, (LP, RP, FP of decentraal) staat beschreven in beleidsbrief terrorisme.
- Alle bewakings- en beveiligingsmaatregelen bij objecten, diensten en personen vallen onder lokaal bevoegd gezag. De HOVJ draagt het gezag over:
 - Bedreigde personen die woonachtig zijn in diens arrondissement;
 - Concrete dreiging met betrekking tot een aanslag op een object of dienst op een bepaald tijdstip.
- OM communiceert veiligheidsmaatregelen lokaal (in het kader van opsporing).
- Opsporing, het strafrechtelijk onderzoek en strafvervolgning.
- Bevestigen/ontkennen terrorisme (in overleg met lokaal gezag, politie/KMar, en NCTV).
- HOVJ LP activeert indien nodig manhunt scenario 1b (nationale dreiging) of 2B (nationaal incident).

Bijstand Defensie

Bij extreem geweld en/of een terroristisch incident kan sprake zijn van schaarste in de hulpverlening. Dit varieert van druk op de medische behandelcapaciteit tot meer specifieke benodigde capaciteit bij grootschalige en/of langdurige Politie- en Marechaussee inzet.

- (N)SGBO (politie) of de SGBO van de KMar kan, onder voorwaarden, bij de Minister van Justitie & Veiligheid een verzoek indienen tot Militaire Bijstand of Steunverlening van Defensie.
- Draag zorg voor dat de Regionaal Militair Operationeel Adviseur (RMOA) zo snel als mogelijk betrokken wordt voor evt. ondersteuning bij de aanvraag en inzet van capaciteit(en).
- Een tweede RMOA wordt ingezet en pakt de rol m.b.t. opvanglocatie.
- Onder verantwoordelijkheid van NCTV heeft Defensie (24/7) 9 TIN-peloton Bewaken en Beveiligen op 6 uur notice to move staan, deze is max. 72u inzetbaar.
- Bij incident met CBRN-E: de EODD (MAR) en CBRN Responseeenheid van Defensie staat 24/7 paraat en kan het bevoegd gezag in het kader van militaire bijstand ondersteunen met een snelle duiding op basis van voorlopige identificatie en ruiming. (Tevens informeren en overleggen zij met het RIVM).
Inzet: telefonisch, bereden, uitgestegen: notice to move 5 min, binnen 2 uur in heel NL ter plaatse

Aandachtspunten CoPI

- 2e OvD-P wordt standaard ingezet (één voor afstemming in het MKO en één in het CoPI)
- Overweeg uitbreiding capaciteit: een tweede OvD-G, OvD-B, OvD-Bz. Overweeg ook de inzet van een tweede IM-er die de schakel vormt naar het IM ROT.
- Gebruik het ROT voor uitwerken scenario's.
- Een volledige veilige werkomgeving is niet altijd mogelijk (streven naar 'acceptabel' risico).

Aandachtspunten ROT

- Zorg ervoor dat relevante crisispartners (telefonisch) worden betrokken, zoals de NCTV (zie LCP-EGT blz. 21-24).
- Overweeg de inzet van een tweede OL voor de koppeling naar het (R)BT en SGBO.
- Bereid scenario's op lange termijn voor, zie kopje 'wat zijn specifieke uitdagingen' op deze kaart. Neem variabelen mee die bijzondere aandacht vereisen, zoals veranderingen in betrokken partijen, wijzigingen in gezagsverhoudingen of herverdeling van middelen.
- Start op tijd met de voorbereiding van de nafase.

Aandachtspunten GBT/RBT

- Heb oog voor de impact van de sleutelbesluiten voor maatschappelijke organisaties en bedrijven en openbaar vervoer. Het ROT heeft hier een sleutelrol in. **Zie LCP-EGT blz. 26-30 voor een overzicht van sleutelbesluiten.**
- Houd rekening met tegenacties (brandstichting, vernieling, bedreiging, etc.).
- Wees zichtbaar voor de media en zorg voor goede informatievoorziening (zie communicatie).
- Start op tijd met het voorbereiden van de nafase.

Nafase

Begin op tijd met de nafase. De nafase na een incident met extreem geweld of terrorisme is waarschijnlijk intensief en van lange duur. De intensiteit hiervan is afhankelijk van de specifieke situatie (vb. aantal slachtoffers, doden, aangehouden verdachten, aangerichte materiële schade et cetera.) Zie ook LCP-EGT bladzijde 25 en het Nationaal Handboek Crisisbeheersing.

Wat zijn specifieke uitdagingen in de crisisorganisatie?

Bij extreem geweld en terrorisme kunnen specifieke uitdagingen zich voordoen in de crisisorganisatie. Bekijk hieronder welke uitdagingen kenmerkend zijn voor deze crisistypen.

- **Forse inzet hulpdiensten en andere partners en druk op capaciteit.** Een omvangrijk incident vergt direct een forse inzet van hulpdiensten. Dit vergt onderlinge samenwerking en coördinatie en keuzes over de inzet van capaciteit.
- **Het incident brengt veel leed en schade teweeg.** Het kan gaan om kleinschalige acties met grote maatschappij-ontwrichtende impact, maar ook om verwoestende en zeer gewelddadige incidenten met veel slachtoffers. Bij een extreem geweldsincident is daarom extra aandacht nodig voor de (psychosociale) impact op de samenleving en hulpverleners en collectieve uitingen van rouw.
- **Zorgvuldig, eenduidig en tijdig communiceren en het geven van een handelingsperspectief.** Na een incident worden vaak meldingen gedaan van verdachte situaties en ontstaan er geruchten en (online) berichten over daders, slachtoffers en motieven. Het is daarom essentieel om zorgvuldig, eenduidig en tijdig vanuit gezamenlijkheid te communiceren.
- **De aard en de ernst van de verwondingen na een incident.** De aard en ernst van de verwondingen na een terroristisch incident kunnen sterk verschillen van andere crisistypen. Het is niet altijd direct duidelijk welke personen gewond zijn en waar zij zich bevinden. In de crisisbeheersing moet oog zijn voor dit bijzondere slachtofferbeeld.
- **Terroristische incidenten hebben al snel een internationaal component.** In de crisisorganisatie moet rekening worden gehouden met de internationale component van terrorisme. Een terroristisch incident genereert vrijwel direct internationale media-aandacht, er kan een beroep worden gedaan op bijstand door hulpdiensten uit het buitenland, daders kunnen vluchten naar het buitenland en slachtoffers kunnen anders dan Nederlandse nationaliteit hebben.
- **De dynamiek van maatschappelijke onrust en weerbaarheid.** Een extreem geweldsincident roept reacties op in de samenleving en heeft impact op de directe omgeving, waardoor onrust kan ontstaan. Het is van belang om maatschappelijke onrust te beperken of in goede banen te leiden.
- **Artikel 39 Wet veiligheidsregio.** Bij een crisis van meer dan plaatselijke betekenis, of ernstige vrees voor het ontstaan ervan, geldt artikel 39 van de Wet veiligheidsregio's. In dat geval gaan de in artikel 39 genoemde bevoegdheden voor de desbetreffende crisis over van de burgemeester naar de voorzitter van de veiligheidsregio. Dit geldt bijvoorbeeld bij gelijktijdige incidenten op meerdere locaties binnen de regio, mogelijke vervolgdreiging op meerdere plekken in de regio, slachtoffers uit meerdere gemeenten in de regio, maatregelen met impact op maatschappelijke continuïteit, een tweede incident etc. Ook de aankondiging van het dreigingsniveau voor een gebied dat de gemeentegrenzen overschrijdt, kan aanleiding zijn (de dreiging van) terrorisme als crisis van meer dan plaatselijke betekenis te beschouwen, waardoor artikel 39 Wv van toepassing is.

Regionale bijzonderheden

- Bij afkondigen van maatregelen tot afsluiten van een specifiek gebied/gemeente/provincie. Voorkom dan spraakverwarring bij provincies waarbij een gemeente dezelfde naam heeft. Vb. gemeente Groningen i.p.v. provincie Groningen.
- Bij kapingen en terrorisme in de territoriale zee kan de politie optreden, onder het gezag van het Openbaar Ministerie/ minister JenV. De kustwacht ondersteunt. In bepaalde gevallen kan ook buiten de territoriale zee opgetreden worden. Zie de Bestuurlijke Netwerkaart Noordzee en zeescheepvaart.
- Bij vermoeden van terroristische activiteiten op zee de directeur Kustwacht zijn nautische bevoegdheden toepassen (verkeersmaatregelen). De Rijkshavenmeesters kunnen dat in hun aanloopgebieden.
- Bij luchthavens in onze regio's en militaire complexen is de KMar betrokken.

Rol Rijk/Nationale crisisorganisatie

De drie rollen van het Rijk: faciliteren (ondersteuning in kennis), richting geven (zorgen dat partijen één richting kiezen), sturen (bindende aanwijzingen)
Betrokken onderdelen:

- (M)ICCB (Ministeriele Commissie Crisisbeheersing) ondersteund door IAO (Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing) o.a. duiding.
- NCC: ondersteuning nationale crisisstructuur / algemeen afstemming tussen VR en Rijk.
- NCTV en NKC: ondersteuning communicatie.
- LOCC: ondersteuning, wanneer het NCTV naar dreigingsniveau 5 wil opschalen, is de afspraak dat zij hiervoor overleg plegen met de veiligheidsregio's zodat deze zich tijdig kunnen voorbereiden.

Zie LCP-EGT, bladzijde 19 nationale crisisstructuur.

Relevante documenten

- LCP- Extreem geweld en Terrorisme [link NCTV](#)
- Bestuurlijke netwerkaart Terrorisme [link NIPV](#)
- Bevoegdhedenschema Justitie en Terrorisme [link NIPV](#)
- LCP-Digitaal [link NCTV](#)
- Nationaal Handboek Crisisbeheersing [link NCTV](#)
- Protocol verdachte objecten
- Bestuurlijke netwerkaart Noordzee en zeescheepvaart [link NIPV](#)